

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

Tit. 2 [i.e. 50]. Ne Clerici vel Monachi sæcularibus negotiis se immisceant.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

Hofien. & alii in c. cum Ecclesia 6. h. t. Excepto tempore necessitatis. quo Episcopus id permittere potest, modò cessante necessitate incastellatio quoque cesset, Hofien. d. l. n. 6.

4. Quintò, in eo, quod reus cuiuscumque criminis, ad Ecclesiam confugiens, paucis casibus exceptis, inde si quidem liber sit homo, nullo modo inuitus extrahi ad mortem vel ad poenam possit: sin servus, non antè ad servitium inuitus redire compellatur, quam dominus de impunitate ejus jurato caverit Clericis, c. Inter alia 6. h. t. Sed nec ob res alienam ad Ecclesiam fugiens ad ea de re extrahi debet, l. ult. Cod. De his qui ad Eccles. confug. Gutierrez late Quasi. civil. lib. 1. c. 1. post Covar. Par. resol. lib. 2. c. 20. n. 14. Ratio huius immunitatis est honor Ecclesie d. bitus, ne in minori sit honore, quam olim Ethnicorum ara & statua,

Hac porro immunitate gaudet omnis Ecclesia, auctoritate Episcopi erecta & divino cultui destinata, sive sit consecrata, sive non c. Ecclesia 9. h. t. sive in ea divina peracta fuerint, sive non; sive sit polluta seu interdicta, sive non, Abbas in d. c. Ecclesia.

Quin imò quadraginta passibus circum Ecclesiam maricem seu baptismalem, triginta vero, si Ecclesia minor sit, atque etiam palatio Episcopali extra Ecclesie circuitum sito, sacri Canonis hanc immunitatem concesserunt; adcoque ad Monasteria, Hospitalia, privata oratoria ac sacella, auctoritate Episcopi erecta, porrexerunt, licet plurimum valeat circa hoc consuetudo, teste Panor. in d. c. Ecclesia.

5. Non tamen omnes indistinctè hac immunitate seu jure azyli, ut vocat textus Juris civilis, gaudent: nam in d. c. Inter alia excipitur publicus latro & nocturnus depopulator agrorum: & in c. 1. inf. De homicidio excipitur is, qui per industriam & per insidias occiderit proximum suum; non etiam is qui non proditorie, licet deliberato animo, occiderit. Insuper in c. fin. h. t. excipiuntur, qui spe immunitatis in ipsis Ecclesiis aut cæmeteriis delinquant, aliàs delictum non commissuri: cum in eo, in quo delinquit, puniri quis debeat. & frustra legis auxilium impleret, qui committit in legem. Vide Covar. d. loco n. 6. Gutierrez d. lib. 1. c. 2. & Constituit hac de re Gregorii XIV. incip. Cum alius nonnulli, quam refert Piafec. p. 2. c. 4. art. 1.

TITULUS II.

Ne Clerici vel Monachi
sæcularibus negotiis
se immisceant.

1. Quibus negotiis sæcularibus Clerici se immiscere vetentur.
2. Vetantur Canonibus Legibus civilibus aut Medicina operam dare.
3. Poena Clericorum negotiantium.
4. Ratio prohibitionis hujusmodi.

Non omnes verò Clerici vel Monachi gaudent ea immunitate, de qua proxime dictum est, à vectigalibus scilicet & tributis. sed ita demum, si se sæcularibus non immisceant atque involvant negotiis: id quod vel maximè Clericorum & Ecclesiasticorum quorumlibet officium exigit.

1. Vetantur itaque Clerici sacris initiati vel beneficiati, itemque Monachi immiscere se negotiis sæcularibus, v. g. lites prosequi, cap. 1. hoc t. ubi pleraque alia ejusmodi negotia enumerantur: laicis ministrare, ipsorum negotia gerendo vel procurando, cap. 2. h. t. procuraciones villarum aut jurisdictiones sæculares sub aliquibus Principibus exercere seu judiciis præesse, sub poena depositionis, aut graviori, si sit Religiosus, c. 4. h. t. judicium sanguinis agitare, sub poena similiter depositionis ab officio & beneficio, cap. Clerici 5. cap. Sententiam 9. hoc t. aut lucri causâ negotiari, sub interminatione anathematis, cap. Secundum instituta 6. h. t. aut tabellionatus officium exercere, cap. Sicut 8. hoc t. ac generaliter, quæcumque avocant à contemplatione & spiritualis vitæ instituto, cui mancipati sunt. cap. Duo sunt XII. qu. 1. Nemo enim militans Deo sese sæcularibus implicet negotiis, inquit Apostolus 2. ad Timoth. 7. d. c. 1. & c. 4. hoc t. * 2. Adè ut ne Legum quidem civilium aut Medicinæ studia, quantumvis per se honestissima ipsis promiscuè permittantur, c. Non magnopere 3. & c. ult. h. t. præsertim Religiosis ac

Ddd 2 Monach.

Monachis, atque aliis etiam presbyteris, dignitatem aliquam vel personatum habentibus, ut Theologiae Jurisque Pontificii studio, quod illorum proprium esse debet, pro laudabili munere sui functione, diligentius incumbere valeant.

3. Alias Clerici vel Monachi, qui hujusmodi negotiis secularibus sese immiscant, non modo non gaudent praedicta immunitate a vestigalibus & tributis, caeterisque privilegiis Clericalibus, sed aliis quoque poenis afficiuntur, c. *Sed nos procuratores* & alius h.t.

Caeterum Carolus V. referante Zyp. b. r. m. 2. Clericos negotiantes declaravit à nullo onere immunes fore, quod ob hujusmodi negotia pendunt laici, 2. Febr. 1528. Cui consonat c. *Quamquam* sup. De censibus & Clement. Praesentis eod. tit. Idque juxta privilegium Leoais X. ei concessum 2. Id. Junii. 1515. In concordatis vero Brabantiae §. *Clerici* multa, eodem teste, enarrantur, quae Clericis permittuntur vel inhibentur; sed agunt, inquit, maximè de privilegio fori.

Ratio horum omnium est, quia Clericos sacris Ordinibus initiatos, ac Monachos & Conversos. divino officio ac contemplationi & orationi mancipatos, convenit ab omni strepitu temporalium cessare, d. can. *Duo sunt* xii. q. 1. Nam qui mittit manum ad aratrum respiciens retrò, non est aptus regno Dei: nec fieri potest, ut profectus spiritualis non impediat per singulares occupationes, juxta illud, nescio cujus, *Numquam redi minus homo, quam cum inter homines sui.* Zyp. d. loco in princ. Addit negotiationes istas vix fieri absque peccato, ut notatur in c. *Naviganti* ult. inf. De usura, & in can. *Fornicari* distict. 88. Et i- deo licet laicis permittantur, non tamen nisi ad usum & necessitatem, cum nihil sit miserius quam propter nummum Deum contemnere. Porro quatenus & quousque liceat Clerico negotiari vel artificium exercere, vide Guiliel. Redoan. *De spoliis Eccles.* q. 8. à num. 33.

Finis Libri Tertii.

PARATITLA
SIVE
SUMMARIA
ET METHODICA EXPLICATIO
LIBRI QUARTI
DECRETALIVM

TITVLVS I.

De Sponsalibus & Matrimo-
nio.

§. I. Quid sint Sponsalia, & quotu-
plicia?

1. *Definitio & origo Sponsaliorum.*
  2. *Divisio in Sponsalia de futuro, & de presenti.*
  3. *Requisita ad Sponsalia de futuro.*
- SATIS superque dictum est libro tertio de rebus Clericorum ac Religiosorum, deque rebus, quae Ecclesiasticis ac laicis communes sunt. Exigit ordo, ut hoc quaer-